

Na osnovu člana 12 stav (2) tačka 7) i člana 22 Zakona o energetici (Sl. list RCG, br.39/03) i člana 22 Zakona o privrednim društvima (Službeni list RCG,br.6/02), Odbor Regulatorne agencije za energetiku, na sjednici održanoj 13. decembra 2004.godine, utvrdio je

**PRAVILA ZA RAZDVAJANJE
INTEGRISANOG ELEKTROENERGETSKOG SUBJEKTA
ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE AD NIKŠIĆ**

POLAZEĆI OD SLJEDEĆEG:

(1) Da je Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić (u daljem tekstu: EPCG/Društvo) integrisani elektroenergetski subjekat koji, shodno Zakonu o energetici (Sl.list RCG, br. 39/03, u daljem tekstu: Zakon), treba da se funkcionalno razdvoji do 08. januara 2005. godine alociranjem bitnih nadležnosti i odgovornosti na pojedine funkcionalne cjeline u cilju povećanja efikasnosti, smanjenja troškova, pružanja boljih usluga, omogućavanja pristupa treće strane korišćenju prenosnog i distributivnog sistema, razvijanja konkurencije i pripreme za privlačenje privatnog kapitala u energetske sektor;

(2) Da je Regulatorna agencija za energetiku (u daljem tekstu: Agencija) 30. juna 2004. godine izdala EPCG šest privremenih licenci za: proizvodnju električne energije, prenos električne energije, operatora prenosne mreže, distribuciju i operatora distributivne mreže, operatora tržišta i snabdijevanje električnom energijom i da je EPCG za sada jedini imalac licenci u Crnoj Gori za elektroenergetske djelatnosti pa je njen značaj u procesu restrukturiranja energetske sektora srazmjern prethodnom, u tački (1), naznačenim ciljevima razdvajanja;

(3) Da je proces funkcionalnog razdvajanja u EPCG otpočeo avgusta 2003. godine kada je Odbor direktora Društva formirao Komitet za razdvajanje vertikalno integrisane EPCG (u daljem tekstu: Komitet) i da su aktivnosti intenzivirane oktobra 2003. godine, kada je Odbor direktora Društva usvojio osnove koncepcije funkcionalnog razdvajanja, formirao dvanaest radnih grupa;

(4) Da su se identifikacijom postojećeg stanja i analizom kritičnih tačaka, zatim izradom elaborata kojim su definisane osnove za konstituisanje funkcionalnih cjelina, odnosno usvajanjem od strane Odbora direktora Društva elaborata «Organizacija vertikalno integrisane funkcionalno razdvojene EPCG» 26.novembra.2004. godine, stekli neophodni uslovi za izradu pravilnika o organizaciji funkcionalno razdvojene EPCG;

(5) Da je u procesu pripreme funkcionalnog razdvajanja, EPCG imala obimnu pomoć inostranih konsultanata u dužem periodu, koja je rezultirala mnogobrojnim kvalitetnim preporukama koje su zasnovane na dobrom prethodnom uvidu u aktuelno stanje ovog poslovnog sistema i cjelokupnog elektroenergetskog sistema, i na upoređenjima sa drugim sistemima iz okruženja;

(6) Da predstoji na Skupštini akcionara Društva usvajanje Statuta, zatim izrada predloga Pravilnika o organizaciji funkcionalno razdvojene EPCG, koji treba da budu bazni dokumenti vezano za funkcionisanje integrisanog a funkcionalno razdvojenog energetskog subjekta, međusobne odnose funkcionalnih cjelina u smislu člana 22 Zakona (proizvodnja, prenos, distribucija i snabdijevanje) u kojima se obavlja jedna ili više elektroenergetskih djelatnosti za koje su izdate licence u smislu člana 19 Zakona o energetici (proizvodnja, prenos, distribucija, snabdijevanje, operator tržišta, operator prenosne mreže, operator distributivne mreže), njihove odnose prema korisnicima usluga pojedinih djelatnosti i odnose prema novom regulatornom procesu poštovanjem opštih akata koje donosi ili odobrava Agencija;

(7) Da Statut (radni materijal), kao i da elaborat «Organizacija vertikalno integrisane funkcionalno razdvojene EPCG» na koje je Odbor direktora Društva dao saglasnost, predstavljaju dobru osnovu za izradu konačnih predloga, što treba da omogući da se ispoštuje zakonska obaveza razdvajanja upravljanja, ali u potrebnoj mjeri ne utvrđuju jednako bitan segment razdvajanja računa;

(8) Da postoji neizvjesnost u pogledu rokova konstituisanja i oblika regionalnog tržišta električne energije, samim tim i neizvjesnost u pogledu konstituisanja lokalnih tržišta, što će se odraziti na dalji razvoj procesa razdvajanja-pravno razdvajanje,

(9) Da je u toku aktivnosti koje je u EPCG vodio Komitet za razdvajanje, Agencija dala svoja viđenja procesa funkcionalnog razdvajanja EPCG kroz: Konstatacije i ocjene u dokumentu broj 04/204 od 29.04.2004. godine, i Ocjene i stavove u dokumentu broj 04/219 od 11.05.2004. godine jasno naznačavajući principe razdvajanja, a potom definitivno utvrdila u privremenim licencama koje je izdala EPCG sa važenjem od 30. juna 2004. godine do 31.decembra 2005. godine;

UTVRĐUJU SE SLJEDEĆA PRAVILA:

POGLAVLJE I: Funkcionalno razdvajanje

Član 1

Opšte odredbe

1.1. Ovim pravilima se uređuje funkcionalno razdvajanje integrisanog elektroenergetskog subjekta EPCG sa ciljem da se utvrdi odgovarajući okvir za integralnu primjenu Zakona, posebno odredbi člana 19 do člana 22 i člana 24 do člana 31.

1.2. Cilj ovih pravila nije da preciziraju punu organizacionu strukturu funkcionalno razdvojene EPCG, već da utvrde osnovne principe za uspostavljanje te strukture.

1.3. Statutom i organizacionom strukturom funkcionalno razdvojene EPCG treba da se detaljno uredi odnos Društva kao pravnog subjekta sa njegovim funkcionalnim cjelinama koje nijesu pravni subjekti i međusobni odnos funkcionalnih cjelina u obavljanju njihovih djelatnosti, odnosno sprovođenju licenci koje je Agencija izdala EPCG, na način koji će omogućiti efikasnost poslovanja alociranjem nadležnosti i potenciranjem odgovornosti, bez preklapanja poslova, nejasnih odgovornosti i unakrsnog subvencioniranja.

1.4. EPCG će Statut Društva uraditi u skladu sa odredbama ovih pravila.

Član 2

Definicije i pojmovi

2.1. Gdje kontekst ne nalaže drugačije, izrazi koji se koriste u ovim pravilima imaće značenje utvrđeno članom 2 Zakona.

2.2. Ostale važne definicije i pojmovi koji se koriste u ovim pravilima su sljedeći:

- **funkcionalna cjelina:** ključni dio organizacione strukture funkcionalno razdvojene integrisane EPCG, u kojem se izvršava jedna od funkcija iz člana 22 Zakona (proizvodnja, prenos, distribucija i snabdijevanje), i na koju Odbor direktora EPCG u skladu sa Statutom Društva prenosi sprovođenje jedne ili više licenci za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti iz člana 19 Zakona (proizvodnja, prenos, operator prenosne mreže, distribucija i operator distributivne mreže, snabdijevanje, operator tržišta) koje je izdala Agencija
- **profitni centar:** funkcionalna cjelina u kojoj se na osnovu Statuta Društva vrše sledeći poslovi: utvrđivanje predloga konsolidovanog biznis plana profitnog centra; izrada predloga tarifa i/ili naknada za obavljanje djelatnosti u okviru funkcionalne cjeline; centralno planiranje aktivnosti koje su neophodne za obavljanje licencirane ili licenciranih djelatnosti (održavanja i tehnička podrška); utvrđivanje predloga transfer (internih) cijena dok Agencija odobri razdvojene tarife; kontrola budžeta troškovnih centara; računovodstvo i kontrola; kadrovska administracija; kontrola kvaliteta; korišćenje IT usluga; komunikacija sa upravom i administracijom Društva.
- **biznis plan:** konsolidovani poslovni plan Društva kao i poslovni plan svake funkcionalne cjeline, koji obavezno sadrže: detaljne podatke o obimu djelatnosti, finansijski plan koji uključuje plan prihoda i plan rashoda i finansijske iskaze (bilans uspjeha i tok gotovine), ključne pokazatelje koeficijenata učinka po funkcionalnim cjelinama uključujući ekonomske pokazatelje učinka i podatke o zaposlenim, predviđanje rizika, predlog razdvojenih tarifa i naknada i odvojene tarife za svaku kategoriju kupaca (ako predlaže izmjenu tarifa i naknada).

Član 3

Osnovna struktura razdvojene EPCG

- 3.1. EPCG se funkcionalno razdvaja na četiri funkcionalne cjeline koje nemaju svojstvo pravnog lica i to: PROIZVODNJA, OPERATOR PRENOSA, OPERATOR DISTRIBUCIJE, SNABDIJEVANJE.
- 3.2. Poslovi OPERATORA TRŽIŠTA, do njegovog pravnog razdvajanja od EPCG, obavljaju se u funkcionalnoj cjelini OPERATOR PRENOSA.
- 3.3. Pored djelatnosti navedenih u stavovima 3.1. i 3.2. ovog člana, EPCG može da obavlja i druge odobrene dopunske aktivnosti koje nijesu energetske, a neophodne su za uredno funkcionisanje elektroenergetskog sistema i snabdijevanje potrošača.
- 3.4. Dopunske aktivnosti iz stava 3.3. ovog člana, EPCG može obavljati ako za to dobije odobrenje Agencije. Agencija će izdati odobrenje, ukoliko procijeni da predložena dopunska aktivnost neće kod EPCG imati za posljedicu negativan finansijski uticaj ili nepovoljan uticaj na njen tehnički kapacitet.
- 3.5. Za obavljanje zajedničkih funkcija može se organizovati Direkcija Društva (kao administracija u smislu člana 46 Zakona o privrednim društvima- (Sl.list RCG, br. 6/02). Poslovi Direkcije Društva se ne mogu preklapati sa poslovima funkcionalnih cjelina.
- 3.6. Organizacija EPCG će biti urađena tako da omogući veću efikasnost i racionalnost u radu, povećanje nivoa usluga i poboljšanje rezultata poslovanja Društva.

Član 4

Finansijsko poslovanje razdvajanjem računa

- 4.1. U finansijsko-ekonomskom smislu funkcionalne cjeline se konstituišu kao profitni centri.
- 4.2. Razdvajanje računa podrazumijeva uspostavljanje posebnog računa za svaku funkcionalnu cjelinu. Svaku funkcionalnu cjelinu treba tretirati kao nezavisni profitni centar.
- 4.3. Razdvajanjem računa mora se obezbijediti da funkcionalna cjelina, kao profitni centar, vodi računovodstvo u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu (Sl.list RCG br. 6/02), koje će saglasno Zakonu, biti vođeno kao za licenciranu djelatnost samostalnog preduzeća, i biti saglasno računovodstvenoj politici, postupcima i zahtjevima koji mogu biti određeni od strane Agencije.
- 4.4. Funkcionalna cjelina u kojoj se obavljaju odobrene dopunske aktivnosti, mora imati odvojene račune za licenciranu djelatnost ili djelatnosti i za dopunsku aktivnost kao da je obavljaju posebni subjekti.

4.5. Druge odobrene aktivnosti koje se u određenom organizacionom obliku obavljaju u sastavu EPCG, a koje se ne odnose na energetiku, moraju se računovodstveno voditi odvojeno kao da su posebni subjekti.

4.6. Društvo je obavezno da pripremi i objavi finansijski iskaz i sve ostale izvještaje za svaku funkcionalnu cjelinu posebno, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji.

4.7. Obaveze u vezi sa finansijskim poslovanjem kao, način vođenja računovodstva, godišnje i drugo izvještavanje i posebni slučajevi postupanja kada se izmjeni osnovica zaračunavanja ili razvrstavanje prihoda, detaljno se utvrđuju opštim uslovima licence

Član 5

Razdvajanje upravljanja

5.1. Razdvajanje upravljanja treba da omogući funkcionalnim cjelinama da svakodnevno upravljanje djelatnošću bude nezavisno od komercijalnih interesa vertikalno integrisanog elektroenergetskog subjekta.

5.2. Pored odredbe člana 22 tačka (1), stav 2) Zakona, da menadžeri iz jedne funkcije ne mogu biti u Odboru direktora vertikalno integrisanog elektroenergetskog subjekta i da svi zaposleni treba da budu dodijeljeni samo jednoj funkcionalnoj cjelini u energetskom subjektu, cilj iz tačke 5.1. ovog člana, realizovaće se u EPCG:

- a) prenošenjem sprovođenja licenci na funkcionalne cjeline,
- b) organizovanjem poslovanja primjenom ugovora,
- c) obezbjeđenjem samostalnosti menadžera (direktora) funkcionalnih cjelina.

5.3. Zaštitu ekonomskih interesa i prava nadzora upravljanja (rukovođenja) funkcionalnim cjelinama, Društvo će uspostaviti primjenom odgovarajućih kordinacionih i kontrolnih mehanizama.

Član 6

Sprovođenje licenci

6.1. EPCG će Statutom prenijeti sprovođenje licenci na funkcionalne cjeline i to na:

- PROIZVODNJU, Licencu za proizvodnju električne energije;
- OPERATORA PRENOSA, Licencu za prenos električne energije, Licencu za operatora prenosne mreže i Licencu za operatora tržišta;
- OPERATORA DISTRIBUCIJE, Licencu za distribuciju i operatora distributivne mreže;
- SNABDIJEVANJE, Licencu za snabdijevanje električnom energijom.

Član 7

Poslovanje primjenom ugovora

7.1. EPCG će Statutom utvrditi da se poslovanje Društva organizuje i vodi primjenom ugovora koje zaključuje Društvo i ugovora koje zaključuju funkcionalne cjeline.

7.2. Društvo zaključuje ugovore za koje je potreban puni kapacitet i garancija izvršenja uključujući i finansijske garancije.

7.3. Funkcionalne cjeline ugovore zaključuju:

- a) međusobno u vezi sa kupoprodajom električne energije i pružanjem usluga;
- b) sa Direkcijom Društva u vezi sa poslovima koje za njih obavlja;
- c) sa organizacionim cjelinama Društva koje za njih obavljaju odobrene dopunske aktivnosti koje nijesu energetske a koje su organizovane van funkcionalne cjeline;
- d) sa subjektima van Društva, po ovlaštenju Odbora direktora Društva, u vezi sa djelatnošću koja je odobrena licencom koju sprovode.

7.4. Društvo Statutom uređuje način prenošenja obaveza u pripremi i realizaciji ugovora iz stava 7.2. ovog člana na funkcionalne cjeline, uključujući i obaveze po ugovorima koji su zaključeni prije funkcionalnog razdvajanja.

7.5. Društvo odobrava ugovore iz stava 7.3. tačaka a), b) i c) ovog člana. Društvo neće odobriti ugovore u kojima su primjenjene cijene koje ne odražavaju realne troškove i ugovore koji sadrže odredbe o unakrsnom ili bilo kojem drugom subvencioniranju.

7.6. Ugovori iz stava 7.3. tačke a) ovog člana, će se zasnivati na tranzitnim (internim) cijenama sve dok Agencija odobri razdvojene tarife, nakon čega će se zasnivati na razdvojenim tarifama.

Član 8

Stepen samostalnosti funkcionalne cjeline

8.1. Upravljanje (rukovođenje) na nivou funkcionalnih cjelina mora se voditi nezavisno i samostalno, uz potpunu odgovornost Odboru direktora Društva za poslovanje funkcionalne cjeline.

8.2. Na osnovu usvojenih godišnjih biznis planova, u granicama prihoda koji se ostvari u Društvu prodajom električne energije i pružanjem usluga po tarifama i naknadama koje odobri Agencija, i nivoa zaduženja odobrenog od strane Društva na početku fiskalne godine, funkcionalne cjeline će, nezavisno od trenutnih interesa integrisanog energetskeg subjekta, odlučivati u pogledu sredstava koja su im potrebna za rad, održavanje ili razvoj opreme uređaja i sistema pomoću kojih obavljaju licenciranu djelatnost

Član 9

Koordinacioni i kontrolni mehanizmi Društva

9.1. Društvo će odobravati godišnje finansijske planove za sve funkcionalne cjeline, na osnovu čega će se utvrđivati granice zaduživanja funkcionalnih cjelina, ali to neće uticati da one samostalno vode svoje dnevno poslovanje.

9.2. Statutom Društva će se predvidjeti i drugi odgovarajući mehanizmi koordinacije, kontrole i izvještavanja u odnosu na organizacione cjeline u njegovom sastavu.

Član 10

Razdvajanje informacija

10.1. Komercijalno osjetljive informacije o poslovanju trećih lica koje su dostupne jednoj funkcionalnoj cjelini, ne smiju se razmjenjivati sa ostalim funkcionalnim cjelinama vertikalno integrisanog elektroenergetskog subjekta.

10.2. Funkcionalna cjelina u toku svoga poslovanja mora čuvati povjerljive informacije koje se odnose na njeno poslovanje. Ove informacije mogu biti dostupne samo zaposlenima kojima su neophodne u svakodnevnom poslovanju. Informacije koje se smatraju povjerljivim za jednu funkcionalnu cjelinu moraju biti zaštićene od bilo kog oblika zloupotrebe.

10.3. U cilju zaštite informacija, svaka funkcionalna cjelina donijeće interni kodeks ponašanja koji moraju poštovati svi zaposleni u tom subjektu.

POGLAVLJE II: Pravno razdvajanje

Član 11

Način razdvajanja

11.1. Pravno razdvajanje će se izvršiti u skladu sa važećim zakonima.

Član 12

Principi pravnog razdvajanja

12.1. Pravno razdvajanje će se izvršiti na način da budu očuvani principi funkcionalnog razdvajanja navedeni u ovim pravilima.

12.2. Prilikom pravnog razdvajanja biće poštovane sve obaveze koje Republika Crna Gore preuzme do tog momenta po osnovu međunarodnih ugovora

Član 13

Uslovi za pravno razdvajanje

13.1. Pravno razdvajanje će se obaviti po okončanju procesa funkcionalnog razdvajanja, odnosno nakon kumulativnog sticanja uslova:

- a) da se izvrši procjena imovine integrisanog elektroenergetskog subjekta, uključujući procjenu imovine postojećih djelova Društva,
- b) da Agencija odobri razdvojene tarife i naknade za obavljanje djelatnosti u okviru funkcionalno razdvojenih cjelina,
- c) da se izvrši identifikovanje i razgraničenje vlasništva budućih pravno razdvojenih elektroenergetskih subjekata,
- d) da se utvrde pojedinačna prava i obaveze svake funkcionalne cjeline po osnovu kratkoročnih i dugoročnih obaveza i potraživanja.

Član 14

Zakonski osnov

14.1. Pravno razdvajanje podrazumijeva organizovanje samostalnih elektroenergetskih subjekata nastalih iz integrisane EPCG kao posebnih pravnih lica.

14.2. Pravno razdvajanje će se obaviti u skladu sa članom 22 Zakona o privrednim društvima, na način da se ukupna imovina tog subjekta podijeli i prenese na ovosnovana društva, koja su sukcesori podijeljenog društva.

POGLAVLJE III: Prelazne i završne odredbe

Član 15

Stupanje na snagu

15.1. Ova pravila stupaju na snagu danom donošenja.

15.2. Izmjene i dopune ovih pravila se obavljaju po proceduri njihovog donošenja.

Član 16

Objavljivanje

16.1. Ova pravila će se objaviti na Web strani Agencije.

Odbor Regulatorne Agencije za energetiku

Broj: 04/757

Podgorica, 13. 12. 2004. godine

Predsjedavajući Odbora

Branko Kotri